

Előfizetési ár:

Egész évre 6 ft
Fél évre 3 " "
Negy. évre 1 ft 50 kr
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetések és nyilt-
téri közlemények
juttányosan közölteknek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Deák utca 2 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11. szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak
úgy a lap szétküldé-
sére vonatkozó pana-
szok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula
ÜGYVÉD.

Hirdetések

a „Viktoria“ nyomdában is felvételnek
Deák utca 2. szám.

Tiszta választások.

(E.) A legközelebbi képviselőválasztások idején egy törvény fog életbe lépni, melynek hivatása: Magyarország közéletébe belevinni az erkölcs, jog és igazság szellemét. Fájdalom, ennek a szellemnek hiánya sok esztendőn keresztül érezhető volt a hármás bérez és négy folyam hazájában. Nem kutatjuk most ennek okát, hisz köteteket lehetne összeírni az átkos pártszellemről és a korrupcióról, másrészt jobban esik nekünk a jelen megnyugvásáról és a jövő reményéről írni, mint rekriminálni.

Az új törvény, melytől korszakos átalakulást várunk és kell várnia minden öntudatos magyarnak: a kuriai bíraskodás. E törvény hozatalának közvetlen célja a választási visszaélések megszüntetése. Mindenre kiterjedő figyelemmel és kérelmetlen szigorúsággal biztosítja ez a törvény a választási rend tisztaságát és a polgár legszentebb jogának szabad gyakorlását. A hatósági személy vagy személyek befolyását a választás eredményére bármilyen formában, amennyiben azt írott törvényben kifejezésre lehet juttatni lehetetlenné teszi. A megvesztegetést és itatást a legszigorúbb büntetéssel, a mandátum elvesztésével sújtja. A katonaság, csend- és rendőrség csak annyiban áll a választási elnök rendelkezésére, amennyiben azt a rend fenntartása megkívánja, s a választási elnökre, a ki e törvény ellen vét, a büntetés maximumát szabja.

E törvény rendelkezései értelmében a központi választmányok igazán hivatott örei a választói jognak. Ki van zárva hogy a saját hibáján kívül egy választó is ne kerüljön bele a névjegyzékbe. A választónak a névjegyzék kifogásolása a legnagyobb mértékben meg van könnyítve s egy héttel a felelőzés beadása után már a legfelsőbb fórum, a miniszter dönt fölötte.

A választási agitáció az alkotmányos szellem és a tisztesség keretében korlátozva nincsen, de aki vallással, gyűlölettel és bujtogatással agitál: börtönbe jut.

Ha közhivatalnok lép fel képviselőnek, hivatali befolyását a maga előnyére ki nem aknázhathja, mert három hónappal a választás előtt le kell mondania állásáról.

Az új törvénynek egyik legnagyobb jelentőségű reformja az, hogy az adóhátralékosnak is biztosítja a választói jogot. — A cenzus törvénynek eddigi ellenkező rendelkezése választói jogának megfosztásával akarta pontos adófizetésre kényszeríteni. Nemcsak bosszantóan kicsinyes, de igazságtalan is volt ez a rendelkezés, mert ha a választót meg is fosztotta jogától, azért annak az adót mégis le kellett fizetnie. Az új törvény folytán minimum százötvenezerrel szaporodik a tényleges választók száma, s ez a szám magában véve egy nagy diadalt jelent. S hogy a törvény, jog és igazság érájában ez éra hajnalán se legyenek jogaiktól megfosztott polgárok, a kuriai bíraskodásról szóló törvény idevágó rendelkezése már a jövő év elején lép életbe, s csaknem bizonyos, hogy még az idén foganatosítják az adóhátralékos választók pótlószárait.

Ez az új törvény tartalma, ez az igazi magyar közszellem ébredése, ez a mi büszkeségünk. Sokat, mondhatni, mindent várunk ettől a törvénytől. A korrupt választások valósággal megméltelyezték a magyar nép, különösen a földmives osztály politikai és társadalmi felfogását. Hisz azt tanulta belőlük, hogy pénzzel, erőszakkal és népbolonditással kormányozzák az országot. A paraszt azzal a meggyőződéssel vágta zsebre a pénzt, hogy az ő urai romlottak, romlottabbak, mint ő.

S a jövőben ur és paraszt meggyőződése szerint fog szavazni. Olyan törvényhozás ül majd össze Budapesten, amely hű kifejezője lesz mindennek, amit a magyar nemzet érez és kíván. Ilyen törvényhozás fel fogja virágoztatni Magyarországot.

A „Pancsovai Népbank“ és a „Végvidék“ sajtópöre.

A Végvidék f. évi 13. számában „pénzüntézetek“ czime alatt megjelent cikkünkben közöltünk, hogy:

„Méltó megdöbbenést okozott országoszte a kis-celli és az újdéki pénzüntézetek büntörténete. Ha betekintünk helybeli pénzüntézetek rendszerébe és az ahhoz fűződő köz- és magán érdekekbe, bátran mondhatjuk, hogy a helybeli pénzüntézetek is nagyobb és főleg hivatalos ellenőrzést és több nyilvánosságot igényelnek, hogy egyrészt a részvényes és betető nép érdeke, nyugalma biztosítsassék, másrészt pénzüntézetek ne legyenek kiszolgálva vakmerő büntörtézetek. Pénzüntézetek nem tesznek elég a kereskedelmi törvény 198. §-ában előírt rendelkezéseknek sem, nevezetesen nem értesítik az értékelteket és nem teszik közzé, hogy a felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a közgyűlés elé terjesztendő jelentéssel együtt a kereskedelmi törvény 198. §-ának rendelkezéséhez képest, a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg, vagyis x hó y napjától kezdve a közgyűlés napjág, a társaság helyiségében közszemlére kitétetett, hol az a hivatalos órák alatt mindenki által megtekinthető. Ezen kívül a helybeli pénzüntézetek közül a „Pancsovai Népbank“, mint már azt lapunkban többször közlöttük, kebelébe bevítte a politikát; az igazgatóság egyes tagjai 50—60 ezer forint kölcsönösszegeket élveznek és tagjai az igazgatóságnak olyanok is, kik az alapszabályok 35. §-sa értelmében, miután maguk is bank- és váltóüzlettel foglalkoznak, az igazgatóság tagjai nem lehetnek; az intézet felett pedig a vezérigazgató feltétlenül uralkodik. A közérdek szempontjából tehát főbb éberségre figyelmeztetjük a királyi törvényszéket, nehogy személyes és politikai érdekeket hajszoló bizonyos egyének és körök befolyása folytán, pénzüntézetek bármelyike is a kis-celli vagy újdéki pénzüntézetek sorsára jusson. Ne felejtjük el pénzüntézetek vezetői, hogy a pancsovai Sparkassa, a politikának áldozatja lett. A jognak és törvénynek érvényt kell szerezni mindenkiel szemben egyenlően és igazságosan.“

Ezen cikkünkre a „Pancsovai Népbank“ a tényeknek meg nem felelő és a közönség félvezetésére alkalmas „helyreigazítás“ közlötét követelte.

A szerkesztőség ezen „helyreigazító cikk“ közlötétét, miután az valótlanságon alapult — megtagadta, mire a Pancsovai Népbank igazgatósága panaszt emelt a „Végvidék“ szerkesztősége ellen.

Tudvalevő dolog, hogy a Pancsovai Népbank panasza folytán a pancsovai kir. Járásbíróság B. l. 108/5/1899 szám alatt hozott ítéletével Feymann Gyula ügyvéd felelős szerkesztőt 30 ft pénzbüntetésre ítélte és kötelezte a tényekkel ellenkező nyilatkozatnak a közzétételére, addig pedig a lap megjelenését eltiltotta.

A szerkesztő, valamint a kir. ügyészségnek a szerkesztő javára beadott felelőbevétele folytán a temesvári királyi ítélőtábla 1970/1899 B. számú végzéssel az első bíróság ítéletét megsemmisítette illetve feloldotta és ez ügyben elrendelte a bizonyítási eljárást különösen azon ténykörűlményekre, hogy való-e, hogy a Pancsovai Népbank igazgatósága, a felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a kereskedelmi törvény 198 §-ának rendelkezése ellenére 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg közzé nem teszi; — való-e továbbá, hogy az igazgatóság egyes tagjai nagy összegű kölcsönöket élveznek és hogy az igazgatóságnak egyes tagjai bank és váltóüzlettel foglalkoznak és mint pénz-üzérek megvanak-e adóztatva stb. stb.

Ime az igazságnak mégis diadalra kellett jutnia. A „Pancsovai Népbank“ önkényes uralmának vége szakadt és közérdekű működésünket már is a közönség hálás elismerése kíséri; több hallalkodó levéllel árasztották el szerkesztőségünket eddig is, melyek között olyanok is vannak, a melyek újabb adatokat szolgáltatnak a „monarchia“ azon legelső pénzüntézetének belételeire vonatkozólag, a mely pénzüntézetet a kir. törvényszék pénzbüntetéssel kénytelen szorítani az eredeti mérleg bemutatására.

Ime egy újabb eset: a kereskedelmi törvény és az alapszabályok azt rendelik el, hogy a tisztviselők fizetése, szóval minden pénzbeli javadalmazást tárgyzó intézkedések a közgyűlés napirendjére kitűzve a tárgysorozatban közlendők. És ime mi történik. A mult közgyűlés végén előáll egy ki-rendelt egyéniség és a nélkül, hogy az igazgatóság előzetesen tudta és tárgyalta volna pancsovai Graff János Pál vezérigazgatónak eddigi 3000 frnyi fizetését, — tekintettel az utóbbi időben különösen a politikai életben kifejtett tulbuzgó és önzetlen működésére egy újabb ezressel indítványozta megtöltani. A meglepett és némileg kényszerhelyzetbe hozott közgyűlés mit tudott mást tenni, mint esodálkozva megszavazni a „jól“ megérdemelt fizetésemet. Megjegyezzük még itt, hogy Huber János úr a Pancsovai Népbank alapítója és volt vezérigazgatója hosszú éveken keresztül a legnehezebb viszonyok között ingyeren intézte a most olyan szépen honorált igazgatói teendőket. Ambár az is igaz más részt, hogy Huber úr csak egyszerű polgár ember és nem pancsovai nemes.

Itt még meg kell jegyeznünk, hogy a Pancsovai Népbank igazgatóságának azon eljárása, hogy az első bíróságnak még nem jogerős és ezuttal már megsemmisített ítéletét a „Donau-Temes Bote“ és a „Határőr“ hasábjaim törvénytelenül közzé tette, az igazgatóság és jogtanácsosai sokszor hangoztatott jó izlésére minden esetre jellemző.

A mi egyébiránt a Pancsovai Népbank jogtanácsosa által benyújtott és utólag szemünk elé került jogilag abszurdum felelőbevétele „Cziczeszbeiszter“-féle átkozódásait illeti, erre a jól ismert előkelő ur főiri izlésére utalással hivatkozunk a főkapitány azon rendelkezésére, a mely egyaránt kötelező a pancsovai és a bácskai nemesekre, — hogy „köpködni tilos“.

Jövöre többet.

Magyarul nem tudó német polgártársainknak azon kívánságát, hogy ha a „Pancsovaer Népbank“ ügye még egyszer szóvá tétetik, akkor, hogy ne csak fizetett német cikkekkel értesüljön az ügy valódi állásáról mi is közölnék németül, — ezennel megfelelünk.

Jenem Verlangen unserer nicht ungarisch sprechenden deutschen Bürger, welche den Wunsch äusserten, dass, wenn die Angelegenheit der „Pancsovaer Volksbank“ nochmals zur Besprechung gelangen sollte, wie dieselbe auch deutsch errörtern sollen, — damit sie von dem wirklichen Sachverhalt der Dinge nicht nur aus den bezahlten deutschen Artikeln etwas erfahren — tragen wir hiemit Rechnung, und lassen unseren vorherstehenden ung. Artikel wie folgt auch deutsch erscheinen;

Pressprozess der Pancsovaer Volksbank contra „Végvidék“

In Nr. 13 des „Végvidék“ erschien unter dem Titel „Pénzüntézetek“ (Unsere Geldinstitute) folgender Artikel:

„Gerechtfertigte Entrüstung verursachen die Straffaffären der Neusatzter und Klein-Czeller Geldinstitute. Wenn wir das Gebahren unserer hiesigen Geldinstitute und der daran sich knüpfenden Gemein- und Privat-Interessen betrachten, so können wir kühn sagen, dass auch das Gebahren unserer Geldinstitute eine grössere und hauptsächlich ämtliche Controlle und auch mehr Öffentlichkeit erfordert, damit einestheils das Interesse und die Ruhe der Actionäre und Einleger gesichert, andererseits aber unsere Geldinstitute keinen tollkühnen Vergehen ausgesetzt seien. Unsere Geldinstitute erfüllen nicht einmal die im § 198 des Handelsgesetzes enthaltenen Verfügungen insbesondere verständigen sie die Interessenten resp. publizieren nicht, dass die vom Aufsichtsrathe geprüfte Jahresbilanz und der der Generalversammlung vorzulegende Jahresbericht im Sinne des angeführten § 198 acht Tage vor der Generalversammlung d. h. vom x Tage des y Monats bis zum Tage der Generalversammlung zur allgemeinen Einsichtsnahme aufliegt. Ausserdem hat unter unseren Geldinstituten die „Pancsovaer Volksbank“ wie wir in unserem Blatte es schon öfters erwähnten auch die Politik einbezogen, genieszen einzelne Mitglieder der Direction Darlehen in der Höhe von 50—60.000 Gulden, ausserdem sind auch solche Mitglieder in der Direction, welche sich mit Bank- und Wechselgeschäften befassen und die demnach im Sinne des § 35 der Statuten Mitglieder der Direction nicht sein können; und dass der leitende Direktor im Institute unbeschränkter Herrscher ist.

Wir mahnen den königlichen Gerichtshof zu einer grösseren Wachsamkeit, damit nicht zufolge des Einflusses gewisser nach egoistischen und politischen Interessen haschenden Individuen und Kreisen irgend eines unserer Geldinstitute auch von dem Schicksale der kis-czeller oder Neusatzter Sparkassen erreicht werde. Die Leiter unserer Geldinstitute mögen nie vergessen, dass auch die „Pancsovaer Sparkassa“ ein Opfer der Politik wurde. Recht und Gesetz muss Jedermann gegenüber gleichmässig und gerecht geltend gemacht werden?

Auf diesen unseren Artikel hat die „Pancsovaer Volksbank“ die Veröffentlichung einer, den Thatsachen nicht entsprechenden und zur Irreführung des Publikums geeigneten „Berichtigung“ gefordert.

Die Redaktion hat die Aufnahme dieser „Berichtigung“ nachdem selbe auf Unrichtigkeiten beruhte, verweigert, worauf die Direction der „Pancsovaer Volksbank“, gegen die Redaktion des „Végvidék“ klagbar wurde.

Es ist bekannt dass in Folge der Klage der „Pancsovaer Volksbank“ das pancsovaer königl. Bezirksgericht mit dem unter Zahl 108/5 1899 gebrachten Urtheile den verantwortlichen Redakteuren, Advokaten Julius Feymann zu einer Geldstrafe von 30 fl verurtheilte, und ihn zur Veröffentlichung der mit den Thatsachen in Widerspruch stehenden „Erklärung“ verpflichtete, bis dahin aber das Erscheinen des Blattes verbot.

In Folge der Appellation des Redakteurs sowie der des königl. Staatsanwaltes zu Gunsten des Redakteurs hat die Temesvarer königl. Tafel mit Bescheid 1970/1899 B. das erstlich-

terliche Urtheil aufgehoben und ordnete die Beweisführung jenes Thatbestandes an: ob es wahr sei, dass die Direction der Pancsovaer Volksbank, die vom Aufsichtsrathe geprüfte Bilanz gegen die Anordnungen des § 198 des Handelsgesetzes acht Tage vor der Generalversammlung nicht veröffentlicht; ferner ob es wahr sei, dass einzelne Mitglieder der Direction Darlehen in höheren Summen genieszen; und ob es wahr sei, dass einzelne Mitglieder der Direction sich mit Bank- und Wechselgeschäften befassen und als Geldmäkler besteuert sind, u. s. w.

Und so gelangte das Recht dennoch wieder zum Siege. Die willkürliche Herrschaft der „Pancsovaer Volksbank“ hat ihr Ende erreicht, und unser gemeinnütziges Wirken erfreut sich der dankbaren Anerkennung des Publikums; Dankesbriefe überfluthen unsere Redaktion, von welchen einige auch neuere Daten liefern über das innere Leben jenes ersten Geldinstitutes der „Monarchie“ welches der königl. Gerichtshof unter Geldstrafe zur Vorlage der Original Bilanz zwingen muss.

Hier ein neuerer Fall; das Handelsgesetz und die Statuten ordnen an, dass alle die Erhöhung des Gehaltes der Beamten, mit einem Worte jede Geld-Donation bezweckenden Anträge auf die Tagesordnung der General-Versammlung gesetzt und publizirt werden müssen. — Und siehe was geschieht: Am Schlusse der letzten Generalversammlung erhebt sich ein beauftragtes Individuum, ohne dass es die Direction vorher gewusst und verhandelt hätte, und beantragte, dass das bisher 3000fl betragende Gehalt des leitenden Direktors, Johann Paul Graff de Pancsova mit Rücksicht auf sein in letzterer Zeit hauptsächlich im politischen Leben entwickeltes, übereifriges und selbstloses Wirken mit einem neueren Tausender angestückt werde. Was konnte die überraschte und theilweise in Zwangslage gebrachte Generalversammlung anderes thun, als die „wohlverdiente“ Gehaltserhöhung zu votiren. Wir bemerken hier noch, dass Hr. Johann Huber, der Gründer und gewesene leitende Direktor der Pancsovaer Volksbank lange Jahre hindurch und unter den schwierigsten Verhältnissen, die jetzt so schön horrorirten Direktions-Agenden unentgeltlich, d. h. umsonst versehen hat.

Freilich es ist auch das wahr, dass Herr Huber nur ein einfacher Bürgersmann ist und kein Pancsovaer Edelmann. Hier endlich müssen wir noch bemerken, dass das Vorgehen der Direction der Pancsovaer Volksbank, indem sie das noch nicht rechtskräftige und nun schon aufgehobene Urtheil der ersten Instanz in den Spalten des „Donau-Temes-Bote“ und des „Határőr“ gesetzwidrig veröffentlichte auch jedenfalls sehr charakterisirend ist für den so oft betonten „guten Geschmack“ der Direction und ihrer Rechtsbeistände.

Was aber andererseits die „Czechesbeisser“-schen Kraftausdrücke in dem, durch den Rechtsbeistand der Pancsovaer Volksbank eingereichten und uns erst nachträglich zu Gesicht gelangten juristisch-absurden Rekurse betrifft, berufen wir uns unter Hinweis auf den aristokratischen Geschmack jenes wohlbekannten vornehmen Herrn auf jene, sowohl von den Pancsovaer als auch den Bieskaer Edelleuten zu befolgende Verordnung des Oberstadthauptmannes dass „köpöködni tilos“ d. h. „bespuken ist verboten“

H I R E K.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A városi törvényhatósági bizottsága május 20-án rendkívüli közgyűlést tart, melyen a többek között az újonnan építendő állami iskola telkének ügye valamint a községi iskolák államosításának kiváló fontosságú kérdése fölött is fognak határozni. Minkét kérdéssel többször behatóan foglalkoztunk lapunk hasábjain, ezúttal csak arra figyelmeztetjük a magyar-német városatyákat, hogy az összes tartásban rejlik az erő.

— **Egyleti közgyűlés.** A „Gromon Dezső magyar nyelvtérjesztő egyesület“ május 11-én délelőtt 11 órakor tartja XIV. rendes közgyűlését a „Társaskör“ nagy termében.

— **Halálozás.** Csütörtökön délután kísérték örök nyugalomra városunk egyik derék és szorgalmas iparosát. Vancsini József szíjgyártó mester rövid szenvedés után 65 éves korában jobblétre szenderült. A boldogult a rom. kath. hitközség tanácsának és az ipartestület előljáróságának buzgó és tevékeny tagja volt. A város lakosságának minden rétegéből számos résztvevő adta meg a végtiszteletet. Nyugodjék békében.

— **Alakuló ülés.** A városi ipar- és kereskedő tanács iskolai bizottság tegnap délután tartotta ezen tanévben első és egyúttal alakuló ülését. Megválasztott elnökök: Martinovich Adolf polgármester, alelnök: Martin Imre ezen iskolák igazgatója, jegyző: Lambrecht Péter. Folyó ügyek elintézésén kívül végre valahára elhatározta a bizottság, hogy az iskolák számára legalább a legszükségesebb rajzminták és szerelvények most már multhatatlanul beszerzendők.

— **Feloldott közgyűlési határozat.** Még a múlt év őszén hozott a közgyűlés olyan határozatot, melylyel a helybeli uri vadásztársaságnak, a nyilvános árlejtés mellőzésével, szabadkézből adta bérbe a vadászterület további 6 évre, úgy hisszük 90 ft évi hasznobérért. Ezen a város érdekeire nézve nyilvánvalóan sérelmes határozat ellen Winterfeld János bizottsági tag panaszszal élt. A közigazgatási bíróság most leérkezett ítéletével helyt adott a panasznak és feloldotta a közgyűlési határozatot. Egyúttal kitanította a vadásztársaság azon tagjait kik egyúttal a törvényhatóságnak is tagjai, arra, hogy a törvény bizonyos érdekeltségről is szól, s hogy ilyenkor nemcsak hogy nem illik de nem is szabad az érdekelteknek szavazniok. Winterfeld felfolyamodásával tehát nehány száz forintot mentett meg a városnak.

— **Majális.** Kitünően sikerült majális folyt le vásárnap délután és éjjel. A törvényszék és járásbírószék kezelő személyzete és díjnokai tartották ugyanis ekkor jólsikerült mulatságukat. A majális már délután elkezdődött mikor is szapato-san vonultak ki zeneszó mellett a rendezők és a meghívott közönség a starsovaer erdőbe. Négy óra táján már mind megérkeztek a vendégek, s kezdetét vette a hangverseny. Az első szám Polgár Endre úr szavalata volt. Sok hévvel kitünő előadással szavalta el Petőfi „Nemzetek“ című költeményét. Utána Trebien Margitka k. a. ének száma következett két német dalt énekelt el, igen szépen, nagy hatással. Azután kaczagató zsákba futások, virstli évek következtek a gyerekek nagy örömeire. — Majd Zsivojnovics Irénke k. a. énekelt el egy szerb dalt — gyönyörűen csengő hangjával. Végül Kőszeghy Jenő ur adta elő Petőfi „Csokonay“ját, ügyes szavalatával meg-meg kaczagatva halgatóit. Hangverseny után elkezdődött a táncz s járta a fiatalság míg csak az eső bele nem szólt a mulatságba. Akkor aztán bevonultak a városba, hogy folytassák programm szerint tovább a Weifert nagy termében az estélyt. Az esti program az „Ajánlott levél“ című apró vígjátékkal kezdődött, melyet Gyurgyevics Gizella Trebien Margitka kisasszonyok Göllner Gusztáv Czinczár Miklós urakkal adtak elő nagyon sikerülten. Alig győzték megköszönni a tetszésnyilvánításokat, melylyel a közönség elárastotta az ügyes műkedvelőket. Majd aztán éjjelkor Világpostát és tomlólt rendezett a fardhatatlan rendezőség, a még fardhatatlanabb esinos levélhordó Suskivics Iduska k. a. közreműködésével. Aztán megkezdődött újra a táncz kiválóan — ki- viradtig.

— **Nyugdíjazás.** A községi iskolai tanfőnök Nesztora a 46 év óta eredményesen működő Dankucz Arszen igazgató tanító, értesülésünk szerint a jelen tanév végével a jól megérdemelt nyugdíjba vonul. Petkovics Sebök felsővárosi igazgató tanító nyugdíjaztatása tárgyában a községi iskolaszék indítványa alapján a kir. tanfelügyelőség a város közigazgatási bizottságnak előterjesztést tesz, hogy a teljes 40 szolgálati évből hiányzó 1 1/2 évet méltányossági okokból még tényleges szolgálatban tölthesse. A bizottság legközelebbi havi ülésében fogja ezen kérdést tárgyalni.

— **Az adóhatalékosok választói jogosultsága.** A belügyeket intéző miniszterelnök rendeletet intézett az ország összes központi választmányaihoz, mely szerint a központi választmányok utasítottak hogy azokat az egyébként választójogosultakat, akik, mint adóhatalékosok a törvény értelmében a választói névjegyzékbe fel nem vehetők, fontos okokból ezen alkalommal az összeírás rovatos iven megkivánt adatok feltüntetésével (a név, foglalkozás, lakóhely, életkor, választói jogosultság alapja) a folyó évi összeírás kiigazítása alkalmával pontos külön jegyzékbe vétecsék fel.

— **Érettségi vizsgálatok.** A helybeli állami felső kereskedelmi iskolában az érettségi írásbeli vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg. Májushó 16-án: politikai számtanból; május 17-én: könyvvitelből; május 18-án: kereskedelmi számtanból; május 19-én: kereskedelmi levelezésből; május 23-án: német nyelvből; május 24-én: francia nyelvből.

— **Eltemetett központi temető.** A február havi közgyűlés többsége tudvaleg egy orvos indítványára még elvben is elejtette a központi temető eszméjét. A belügyminiszter a napokban érkezett leiratával tudomásul vette ugyan ezen határozatot, de felhívja a város közönségét, hogy a fenálló temetőket a legszigorubb ellenőriztesse és elvárja az illetékes hatóságtól, hogy bármely temetőt, melynek tulsufaltságát vagy közegészség ellenes voltát tapasztalná, rögtön szüntesse be és megfelelő új temető helyet jelöljön ki. — Így talán közgyűlési bölcsesség nélkül is lesz közös temető — a városban kívül.

— **Bérbe adandó.** A gymnasiális alap tulajdonát képező „Csillag” korezmának további három évre leendő bérbeadása tárgyában a hó 25-én d. e. 9 órakor nyilvános árlejtés tartatik a városháza nagy termében.

— **Alakuló nemzeti szövetség.** A pancsovai nemzeti szövetség végrehajtó bizottsága múlt csütörtökön tartott ülésében véglegesen állapította meg az alakuló közgyűlés sorrendjét, melyet legközelebbi számunkban egész terjedelmében fogunk közölni tisztelt olvasóinkkal. Az új egyesület iránt nemcsak városzerte mutatkozik nagy érdeklődés, hanem a központból, Budapestről az eddigi megnevezett notabilitásokon kívül közéletünk még számos kimagasló tagja is kilátásba helyezte lejárását. Sok vidéki szövetség is képviselteti magát alakuló közgyűlésünkön.

— **A református egyházközség elismerése.** Háttér Jánost kinek tanítványai és tisztelői tegnap rendeztek zenetanítói működése 60 éves fordulójára alkalmasból lényeges ünnepélyt — szép ovációkban részesítve a helybeli református egyháztanács. Az isten itisztelet után ugyanis az egész presbyterium testületileg keresi fel egyházának buzgó éshű fiát, hogy eredményes működésének ezen ritka ünnepélye alkalmasból üdvözölje. Háuszler az itteni ref. egyházközség alapítása körül kiváló buzgó tevékenységet fejtett ki, éveken át ingyen teljesítette a kántori teendőket, mely érdemei elismerésül az egyházközség már régebben tiszteletbeli gondnokául választotta. Ez előtt 10 évvel, ötvenéves jubileuma alkalmával pedig az ő nevére teendő jótékony alapítvány létesítését is mondotta ki a presbyterium, mely határozat azonban az egyházközség szűk anyagi helyzete miatt nem volt végrehajtható, most azonban sikerült fog ezen alapítvány létesítésére. Így tiszteli és örökíti meg a hálás református egyházközség veterán bajnokának érdemeit.

— **Elárasztott pinczék.** A temesparti házigazdákat a napokban kellemetlen meglepedésben részesítette — a városi gyűjtő csatorna, melyben a Temes áradása következtében a víz már nem lefelé hanem felfelé folyik. Ennek következtében a csatornában összegyűlemlet víz más egérlyuk hiányában a csatorna rácsfedett nyílásain tudott ki és a pinczékbe be. Biz ez szomorú eredmény a százezrekbe került Temes szabályozásának. Ugy tudjuk ugyan hogy a csatorna végére zilip van tervezve mely árvíz esetében elzáratik és hogy a csatorna csapadék vize olyankor gözszivattyúval dobatták a Temesbe; no de hát a víz áradása bár sokáig várattat magára — még is előbb érkezett hozzánk, mint a még meg sem rendelt gözszivattyú. Ugyan miféle „vis major” késlelteti ezen dolgot? És memyibe fog ez kerülni?

— **Adókövető bizottság.** A város területén működni hivatott adókövető bizottság tagjai a következők: a pénzügyminiszter által kinevezett elnöknek Rodoszlavics Károly nyugalmazott főszolgabíró, rendes tagoknak Radda J. Mihály fakereskedő; és Graff Gustáv vaskereskedő; a város részéről kiküldettek: Máj Márk nagykereskedő és Stojics János kereskedő rendes tagoknak, Dragomirovics Szvetozár és Nádor Béla kereskedők póttagoknak. — Vajon ki képviseli ezen bizottságban az agyonexequált iparos osztály érdekeit? Nem lehetett volna legalább a város részéről egy-egy iparost is kiküldeni.

— **A középiskolák új rendje.** Wlassics Gyula kultuszminiszter a napokban rendeletet fog kibocsájtani a középiskolai új tantervről, amely az egyes osztályokban fokozatosan fog majd életbe lépni. Az új tanterv szerint kevesebb lesz az órák száma s inkább a reális tantárgyakra fordítanak több időt. Legnevezetesebb lesz a reform a testi nevelés dolgában, itt kimondja a miniszteri új tanterv, hogy a tornát télen koresolya, nyáron játék pótolja. S csak ha az időjárás miatt egyik sem gyakorolható, akkor menjenek fűdél alá, a tornaterembe. A reális iskolákban is az első osztályra nézve már a jövő iskolaévtől kezdve életbe lép az új rend. Itt csak a reális iskola speciális tárgya, a mértani rajz veszt egy órát. Mindkét iskolafajtában előálló változások a gimnázium és a reális iskola első osztályait hajszára egyformára alakítják, azzal a különbséggel, hogy a latin nyelvű öt órát a reális iskolában német nyelvű öt óra helyettesíti. Egyébként az összes tárgyakat: vallástant, magyart, földrajzot, természetrajzot, számtant, mértanrajzot, szépírást és testgyakorlást mindkét iskolában hajszáru egyformasággal fogják tanítani, úgy, hogy a jövő évi gimnáziumi és reálisiskolai első osztályok közt a különbség elenyészően csekély lesz, ami az egységes jogosítású középiskola céljából alaku ilyenformán. Különb az egész tantervi reform végrehajtása nyolcz évig tartana, ha csak a jövő tanévben több magasabb osztályban meg nem kezdik a tantervi reform végrehajtását.

— **Tanügyi hírek.** A pancsovai tanítói fiók-egyesület csütörtökön a hó 18-án tartja Tomasevácson tavaszi vándor gyűlést. A torontali vasutak igazgatósága ez alkalomra kedvezményes menetdíjakat engedélyezett az egyesület tagjainak. Az egyleti igazolvánnyal bíró tagok ugyanis fél másodosztályú jeggyel a harmadik osztályon, egész harmadosztályú jeggyel pedig másodosztályon utazhatnak. — A „dél-magyarországi tanító-egylet” választmány a május hó 23-án tartott ülésén Szécsányfalván, mely alkalommal a „Tanítói otthon” kérdésében fog végleges megállapodás történi. Kívánatos volna, hogy a választmány összes tagjai vegyenek részt ezen fontos és életbevágó kérdés eldöntésében.

— **A képviselő választók összeírása.** A város országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítása a hó 23-án d. e. 7 órakor veszi kezdetét. A bizottság tagjai Rodoszlavics Károly és dr. Kehler Károly a vármegye részéről, Szabó János főjegyző és Zsivánovics M mint rendes, dr. Schendl Emil és Dragomirovics Szvetozár mint póttagok a város részéről. A bizottság a városháza nagytermében végzi teendőit.

— **Vizsgálat-Vojlovicán.** A vojloviczi zárda jelenlegi főnöke dr. Radics Emilián ellen panaszt emeltek a zárda vagyonának elpazarlása miatt. A kongressusi választmány ennek folytán kiküldötte Vlahovity kikindai esperest és dr. Rogilies vukovári ügyvédet azon utasítással hogy a vagyonkezelést szigoruan vizsgálják meg és az eredményhez képest ideiglenes intézkedések fogantossanak és arról a kongressusi választmánynak tegyenek jelentést.

— **Használt.** Múlt számunkban felhívtuk a polgármester figyelmét azon sajnos körülményre, hogy a temesparti vasuti végállomás építésénél a vállalkozó magyar földmunkásokat nem alkalmaz. Illetékes helyről vett értesülés szerint azonnal történt intézkedés, úgy hogy a jelentkezett magyar munkások foglalkozást nyernek a vállalatnál.

— **Növendékek felvétele a siketnemák temesvári intézetébe.** A növendékeknek a siketnemák temesvári intézetébe az 1899—1900-ik tanévre való felvétele a. évi június hó végével fog megejtetni. — Az intézet első évfolyamában nemre, vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül 7—10 éves korban levő 10—12 siketnema gyermek vétetik fel; míg a felsőbb osztályokba való felvételért folyamodók korukra való tekintet nélkül eddigi tanulmányaik alapján nyernek elintéztést. — A felvételnél előnyben részesülnek azon gyermekek, kiknek szülei Te-

mesvárott, vagy a Délvidék valamely községében vagy városában laknak, és csak azután vétetnek figyelembe a hazánk más vidékéről folyamodók. A kellőleg bélyegezett kérvényhez melléklendő: keresztlevél, illetve születési bizonyítvány, oltási bizonyítvány, a gyermek testi és lelki állapotát igazoló orvosi bizonyítvány, továbbá a szülők által kiállított és a községi előljárásság által megerősített nyilatkozat, melylyel előbbiek a táp- és tandíjak pontos megfizetésére kötelezik magukat, s végre vagyontalanoknál az ezt igazoló s a községi előljárásság által kiállított szegénységi bizonyítvány. — A növendékek lehetnek vagy bennlakók (internatisták), vagy bejárók (künnlakók.) A bennlakók tápdíj fejében 100 frtot fizetnek; tandíj fejében általában egy tanévre csak 20 frt fizetendő előleges félévi, esetleg havi részletekben az intézet pénztáránál. — Ruházatról és egyéb szükségletekről a szülők tartoznak gondoskodni. — A tanulásra teljesen képtelen növendékek, a mennyiben e körülmény a tanév folyamán igazolást nyert, az intézetből eltávolítatnak. Felhivatnak tehát mind azon szülők, kik gyermekeik ezen intézetbe felvételtől óhajtkák, hogy a siketnemák temesvári intézetének „Felügyelő-Bizottság”-hoz címzett, kellőleg indokolt és a fent említett mellékletekkel ellátott ez iránti kérvényüket legkésőbb a. évi június hó 15-ig az intézet igazgatóságánál annál is inkább nyújtsák be, mivel a hiányosan felszerelt, vagy későn érkező kérvények figyelmen kívül hagyatnak. A felvételnél, illetve az elutasításról a szülők idejekorán értesítettnek.

Esetleges felvilágosításokkal a legnagyobb készséggel szolgál Schaffer Károly, az intézet igazgatója.

— **Elgázolt kan.** A mi vasutunknak is van már áldozata. A napokban ugyanis egy tehervonat elgázolt az alsó városi legelőn át vezető síneken egy a város tulajdonát képező tenyészkant. Kíváncsiak vagyunk ki téríti meg a városnak a kanász gondatlansága által származott kárt.

— **Ma nekem, holnap neked.** Már többször említettük, hogy a szerencse sokaknak jövőjét megváltoztatta. Amint értesülünk, egy budapesti bankház eddig több mint két millió forintot fizetett ki megbízóinak 100.000, 90, 80, 30 ezer koronás nyereményekben. A most kezdődő osztálysorsjátéknál olvasóink figyelmébe ajánljuk ezen czeget, mely szerencsésjénél, szoliditásánál és megbízhatóságánál fogva amugy is nagy bizalomnak örvend. Ez a cég Török A. és Társa bankháza Budapesten mely a beérkező megbízásokat pontosan, gyorsan és megbízhatóan teljesíti. Az első osztályú sorsjegyek árai: 1/1 sorsjegy, 6 frt, 1/2 sorsjegy 3 frt, 1/4 sorsjegy 1 frt 50 kr., 1/8 sorsjegy 75 kr. Sorsjegyek bevásárlásánál Török A. és Társa budapesti bankházát, Váci-körut 4/a legmelegebben ajánljuk.

— **Nagyothallás — Sikettség.** Egy gazdag nő, aki a nagyothallásból és fülzúgásból dr. Nicholson mesterséges dobhártyájának alkalmazása által kigyógyult, 20.000 márkát ajándékozott dr. Nicholson intézetének, hogy azok a siketek és nagyothallók, akiknek nincsen módjokban megszerezni a mesterséges dobhártyát, ingyen megkapják azt. Levelek Das Institut Nicholson, „Longcott” Gunnersbury, London, W. England címére küldhetők.

— **Érdekes a lapunk mai számában** foglalt szerencse-hír Hamburgból idsb Hecker Samueltól. — Ezen bankvezélg megszerezte magának a helyben és vidékünkön nyert pénzüsszegeknek pontos és titokban tartott kifizetéséért által oly mérvben jó hírnevét, hogy eme cselekedetért mai hirdetésére már e helyütt felhívjuk bárkinek figyelmét.

— **Helyi hajó közlekedés.** A Pancsova Belgrád és Zimony között közlekedő helyi hajó járatokban a nyári menetrend április hó 1-ével lépett életbe. E szerint Pancsováról indul, hajnali 3³/₄ órakor; d. e. 8¹/₂ órakor; délután, 2¹/₂ órakor Zimonyból indul: d. e. 6¹/₄ és 11¹/₂ órakor és este 7 órakor.

A MAGYAR KIRÁLYI

Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gözeseplögarnitúráit, ipari czeleokra alkalmas „Compound” lokomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozógepeit, gözkukoriczamorzsolóit, Stibor féle körfűrészzeit, „Millenium” kaszáló- és aratógepeit; továbbá Sack-féle ekéit, vetőgepeit, boronait és egyéb gazdasági gépeit.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

A tisztelt Kerékpárosokhoz!

Mind eddig évenként, ez évben is igyekeztem, Pancsova város és környéke részére a legjobb hírnevű

Dürrkop-féle Diana kerékpár

egyedüli árusítását elvállalni melyek különféle újításokkal és csakis **elsőrendű légesóvekekkel** és **köpenynyel**

vannak ellátva, ép úgy

a legújabb és **legteljesebb** találmányu **Kless-Plessing-féle**

gráciai **lánc nélküli kerékpárok.**

Továbbá gráciai **Styria Meteor** és **Defiance** amerikai kerékpárok. Nagyobb igen kedvező kötés-k folytán ez időszertinti kerékpárok árai **legjutányosabbak** és **havi részletfizetésekre is szólnak.**

A nálam vásárolt kerékpárok tekintetében **egy teljes évre vállalom jótállást**, műhelyemben minden elgondolható **javitások** legfigyelmesebben, azonnal és olcsó áron eszközöltnék.

Valamennyi **ujdon alkatrészek** nálam kaphatók, kerékpárok költségnépeken is adatnak, **oktatás ingyen** nyújtatik. Számos megrendelésért esélyez

tisztelettel
Fischer Miksa

Üzletemben köztudomás szerint nagy választéku készleten van arany- és ezüst ékszer-tárgyak, China-ezüst-árak, látszerészti cikkek, finom amerikai Nickel-esiptetők 75 krtól feljebb.

Nagy ór a r a k t á r tetemesen leszállított árak mellett; bár mely jegyű legjobb varrógépek ugymint

Singer-féle varrógép 27 firtól feljebb,

továbbá **képek, tükrök, lámpák** szintén **leszállított árak** mellett. **Törött aranytárgyak, drágakövek** és **régi pénzemek** legmagasabb árakon **vásároltatnak**, kívánatra új árucikkéért becséréltetne k.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum • Capsici compos.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közszénel, csúszás, tag-szagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 firt, üvegenkénti árbán majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; 16raktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosa legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., osász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

„AZ ANKER”

élet- és járadék biztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. sz.

(Anker-udvar) a társaság saját házában.

Összes vagyon 1898 végén . . . . . 65 millió forint
Biztosítási állomány 1898 végén . . . . . 243 millió forint
Eddigi kifizetések . . . . . 103 millió forint

A nyereségnyeresésüléssel biztosítottak A osztálykétery szerint — mint husz év óta — 1899-ben is az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve.

B osztálykétery szerint (évenként emelkedő osztályok) 1897, 1898 és 1899. években az összes — az egész biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 3%-a, illetőleg az évi díjnak 9%, 12% és 15%-a fizetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítások és egyes biztosítások.

Mindenemü haláleseti, életési és járadék biztosítás.

Prospectussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügyönkségek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügyönkei.

Helyi képviselő: **Adler Hermann.**

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Nyomatott a „Viktoria” könyvnyomda gyorsajtóján.

HALLATLAN!

191 pompás tárgy csak 220 kr.

1 remek aranyozott óra 3 évi jótállással,
1 aranyozott óralánc,
1 pompás szivartartó,
1 finom csiszolt zsebükör tokban,
1 angolvaszonba kötött zseljegyzőkönyv,
1 készlet double-arany kézelőgomb,
1 készlet double-arany ingmellgomb,
1 pár fülbevaló double aranyból imitált kövekkel,
1 finom írőkészlet.
1 drb szagos toilette-szappan,
72 drb kitűnő acél írőtoll eredeti csomagolásban,
25 iv finom levélpapír,
25 hozzávaló boríték és
50, minden háztartásban szükséges tárgy.

Az itt felsorolt 191 darabot 2 firt 20 kr. beküldése után (az óra magában véve is ér amyt), szállítja

Scheuer H.

svájcezi kivitelei cég **KraKó. Josefsasse 46**

Főnyeremény **SZERENCSÉ- a nyeremények- esetleg JELENTÉS. ért az állam 500 000 márká kezkesedik**

Meghívás a hamburgi állam által kezkeskedt nagy **pénzsorsjáték** nyeremény rész-vételéhez, melyben

11 millió 349,325 márkát

okvetlen nyerni kell.

A nyeremények ezen előnyös sorsjáték-nak, mely tervezet szerint csak 118 000 sorsjegyet tartalmaz a következők és pedig: A legnagyobb nyeremény a legserencsésebb esetben 500,000 márká.

	Jutalom	300,000 márká
1 nyeremény	á	200,000 "
1 "	á	100,000 "
2 "	á	75,000 "
1 "	á	70,000 "
1 "	á	65,000 "
1 "	á	60,000 "
1 "	á	55,000 "
2 "	á	50,000 "
1 "	á	40,000 "
1 "	á	30,000 "
2 "	á	20,000 "
26 "	á	10,000 "
56 "	á	5,000 "
106 "	á	3,000 "
206 "	á	2,000 "
812 "	á	1,000 "
1518 "	á	400 "
40 "	á	300 "
140 "	á	200 "
36952 "	á	155 "
9959 "	á	134, 104, 100 "
9351 "	á	73, 45, 21 "

az összes 59,180 nyeremények pár hónap alatt 7 osztályban biztos döntést nyertek.

Az I-ös osztályban főnyeremény 50,000 márká, II-ik osztályban 55,000 márkára emelkedik, III-ik osztályban 60,000 márká, IV. osztályban 65,000 márkára, V-ik osztályban 70,000 márkára, a VI-ik osztályban 75,000 márkára és a VII-ik osztályban 200,000 márkár.

Az első osztályra hivatalos megállapított sorsjegy ára a következők:

az egész eredeti sorsjáték 3 firt 50 kr a fél " " " 1 " 75 " a negyed " " " " " 99 "

A belétek a többi osztályok részére, valamint a pontos nyereményjegyzék a hivatalos és az állam címerével ellátott játéktar-tyvben láthatók, melyet kívánatra ingyen előre bárkinek megküldök.

Minden résztvevőnek a megtartott húzás után azonnal beküldöm a hivatalos nyere menyjegyzéket minden felszólítás nélkül.

A nyeremény kifizetések az érdekeltek részére **közvetlenül** és legnagyobb titoktar-tás mellett **állalam** történik.

A megrendelések az összeg **glözetes** be-küldése vagy pedig **utánvét** mellett történik.

A közelben élő húzás miatt kérem a meg-rendelésekkel legkésőbb folyó évi

junius hó 1-én

bizalommal hozzám fordulni.

Samuel Heckscher senr.,

Banquier & Wechsel Comptoir in HAMBURG.